

szélét bolygatták meg. A leletmentés során két gazdagon díszített 15–16. századi pártás koponyát sikerült megmentenünk.

MÜLLER RÓBERT

84. Gyomaendrőd, Pólus-halma

(MRT 8. k. 4/256. lh.)

(Békés megye) *Sza*

1998. augusztus 14–17. között leletmentést végeztünk a lelőhelyen. A leletmentésre a Gyoma és Mezőberény közötti ivóvízvezeték építése miatt került sor. A költségeket a gyomai önkormányzat fedezte.

A leletmentés során 14 szarmata kori gödröt tártunk fel. A leletanyagban kerámiatöredékek, állatcsontok, paticsmaradványok voltak.

GYUCHA ATTILA – LISKA ANDRÁS – MEDGYESI PÁL

85. Gyomaendrőd, Ugari tanyák dűlő

(MRT 8. k. 4/264. lh.)

(Békés megye) *U; Sza*

1998. augusztus 24-én és szeptember 30-án leletmentést végeztünk a lelőhelyen. A leletmentésre a Gyoma és Mezőberény között épülő ivóvezeték miatt került sor. A költségeket a gyomai önkormányzat fedezte.

A leletmentés során két szarmata sírt és 21 gödröt tártunk fel. A sírokban gyöngyök, gyűrű és egy éremnek látszó tárgy volt, a gödrökben kerámiatöredékek, állatcsontok. A gödrök a Körös kultúrába és szarmata korba tartoznak.

A leletmentés során a gödröknek csak a vízvezeték árkába eső részét tudtuk feltárni.

GYUCHA ATTILA – LISKA ANDRÁS – MEDGYESI PÁL

86. Gyomaendrőd, Ugari tanyák, Csabai út

(MRT 8. k. 4/120. lh.)

(Békés megye) *M*

1998. július 13-án és augusztus 24–26-án leletmentést végeztünk a lelőhelyen. A leletmentésre a Gyoma és Mezőberény közötti ivóvízvezeték építése miatt került sor. A költségeket a gyomai önkormányzat fedezte.

A leletmentés során egy 10–11. századi sírt és három újkori objektumot tártunk fel. A sírban bronzkari-ka, vaskés, vascsat és bronz-töredékek voltak.

GYUCHA ATTILA – LISKA ANDRÁS – MEDGYESI PÁL

87. Gyomaendrőd, Ugari tanyák, Lennert tanya

(MRT 8. k. 4/267. lh.)

(Békés megye) *Sza*

1998. július 1-én leletmentést végeztünk a lelőhelyen. A leletmentésre a Gyoma és Mezőberény közötti ivó-

vízvezeték építése miatt került sor. A költségeket a gyomai önkormányzat fedezte.

A leletmentés során egy szarmata sírt tártunk fel. A feldúlt sírban egy vastőr (?) darabjait és egy bronzpénzt találtunk.

GYUCHA ATTILA – LISKA ANDRÁS – MEDGYESI PÁL

88. Győr, Ménfőcsanak – Bevásárlóközpont

(Győr-Moson-Sopron megye) *B; LT; Ró; A*

A Zsigmond király út folytatásában, a Savanyító előtt feltártuk a közműárok nyomvonalát.

Találtunk két újabb bronzkori zsugorított temetkezést (halomsíros kultúra) edény- és bronzmellékletekkel, egy őskori objektumot, hat csontváz és két hamvasztásos kelta sírt a temetkezési szokásokra, viseletre, fegyverzetre és kerámiára vonatkozó gazdag anyaggal. Továbbá a korábbi feltárási területről átnyúló római kori árokrendszer szakaszait, az avar település árokrendszereinek újabb részét, egy magányos avar kori női sírt arany fülbevalókkal, az avar telep három újabb gödrét tártuk fel, s ezzel az összefüggően feltárt rész objektumainak száma 1065-re emelkedett.

A leletmentés ideje alatt megfigyeltünk két római kori földbemélyített házat az építési területen, valamint egy kelta edényleletet a feltárt területtől távolabb.

Munkatárs: Szőnyi Eszter.

TOMKA PÉTER

89. Győr, Széchenyi tér

(Győr-Moson-Sopron megye) *Ró; N; Á; Kk; Kú*

Győr főterét új díszburkolattal kívánták környezetéhez méltóvá tenni. Ezt megelőzve a város támogatásával lehetőség nyílt korlátozott régészeti kutatásra, a tér É-D irányú vizsgálatát célozva. Első fázisként az 1949–50-es és az 1968–69-es ásatásokhoz csatlakozó, azokat összekötő részen, 125 m²-en kezdtük meg a feltárást.

1. Római kor: rögzítettük a korábban megfigyelt épület utcai falának valamint két csatlakozó falának vonalát, feltártuk az úttest jelentős részét.
2. 5. század: öt újabb, immár jól megfigyelt temetkezést találtunk, köztük egy torzított koponyájú sírt és végre mellékleteket is: vascsatok, csontfésű, szíjvég, ezüst fülbevaló került elő.
3. Árpád-kor: feltártuk a Váralja első félig földbe mélyített kőkemencés házát, sűrűn elhelyezkedő, egymást is vágó szabadban álló kemencéket, gödröket.
4. Középkor – újkor: újból dokumentáltuk a 13. század végi tereprendezést – ettől kezdve piactér a Széchenyi tér. Megfigyeltük a tér szintjeinek változását, a járósínteket áttörő jelenségeket (cölöp-

lyukak, gödrök), a téren álló 14–15. századi bódét, a 16. században épített, 16. századi forrásokban emlegetett pincét (az ún. török börtönt). A leletanyagban a feltöltési rétegek edénytöredékein és vashulladékán kívül az import kerámiát, ólomplombákat, pénzeket érdemes megemlíteni.

Az ásatáson részt vett: M. Egry Ildikó, munkatárs: Szőnyi Eszter

TOMKA PÉTER

90. Gyula, 9. sz. lh., Kálvária

(Békés megye) **Sza**

A 44. számú főközlekedési út Gyulát elkerülő szakaszának nyomvonalán elhelyezkedő lelőhelyen folytattunk ásatást, 1998 nyarán. A nyomvonal területére a lelőhelynek csupán egy kis szakasza, az északkeleti vége esett, ahol kb. 2000 m²-t tártunk fel. Az egyébként alacsonyan fekvő területen a magasan álló talajvíz akadályozta a gépi munkát, a gépek elakadtak a hatalmas sárban, később egy II. világháborús aknavető gránát megtalálása hátráltatta a feltárást. A lelőhelyen csupán 4 gödröt és 3 árkot találtunk, a terület keleti részén. A objektumokat a már említett, magasan álló talajvíz miatt nem lehetett teljesen kibontani. A gödrök szabályos, kerek alakúak voltak, az árkok igen sekélyek. A feltárt objektumokból régészeti leletanyag nem került elő, így azok korát megállapítani nem tudtuk. A területen szórványos szarmata kori kerámiát gyűjtöttünk a gépi humuszolás során, amely esetleg támpontot adhat a lelőhely keltezéséhez.

LISKA ANDRÁS

91. Gyula, 37. sz. lh., Kálvária keleti vége

(Békés megye) **Sza**

A 44. számú főközlekedési út Gyulát elkerülő szakaszának nyomvonalán elhelyezkedő lelőhelyen feltárást folytattunk 1998. július 27. és 1998. augusztus 19. között. A lelőhely az elkerülő út már elkészült első szakaszának Kétegyházi úti kereszteződésétől nyugatra helyezkedik el, egy kisebb földhátan. A feltárt terület nagysága kb. 1500 m² volt. A feltárt terület a lelőhely közepén helyezkedett el, már a felszíni gyűjtés alkalmával is nagy mennyiségű szarmata kori kerámiára bukkantunk, ami egy szarmata kori településre utalt. Összesen 17 objektumot tártunk fel, közülük 13 tárló-, illetve hulladékgyödrök volt. Egy feltételezhetően kultikus céllal ásott gödör, valamint három, félig földbe mélyített ház is napvilágra került. A feltárt objektumok mind a szarmata korból származnak.

A változatos méretű és formájú gödrök nagyobb részét eredetileg agyagbányászásra használták. A tárlógyödrök szabályos, kerek, lefelé szélesedő formájúak

voltak. Betöltésük sötétebb színű volt, gyér leletanyaggal. Az egyetlen, feltehetőleg kultikus céllal ásott, téglalap alakú gödörben egy szarvasmarha és egy ló koponyáját és néhány borda, illetve lapockacsontját találtuk. A gödör betöltése az altalajhoz nagyon hasonló színű volt. A félig földbe mélyített lakóházak egymás mellett helyezkedtek el. Tetőszerkezetük tartóoszlopainak gödreit megtaláltuk, ám sem tűzhely, sem padló nyomát nem leltük. A feltárt leletanyag legnagyobb része kerámia, a szarmata kor második feléből származik, néhány jellegzetes 4. századi darab jól keltezi a teljes anyagot. Egy terra sigillata töredék is előkerült az egyik gödörből.

LISKA ANDRÁS

92. Gyula, 38. sz. lh., Sátorhegy keleti vége

(Békés megye) **Sza; Á**

A 44. számú főközlekedési út Gyulát elkerülő szakaszának nyomvonalán elhelyezkedő lelőhelyen folytattunk ásatást 1998 nyarán. Kb. 7500 m² területen egy szarmata kori és egy Árpád-kori település maradványait tártuk fel. Összesen 33 régészeti objektumra bukkantunk, ezek közül egy sír, négy félig földbe ásott ház, egy külső kemence, huszonegy gödör, és öt árok volt. Az egyetlen sír, a félig földbe ásott házak, az árkok, valamint gödrök nagyobb része szarmata kori volt, a külső kemence és néhány gödör, amelyek a lelőhely nyugati részén helyezkedtek el, az Árpád-korba sorolhatók.

A szarmata kori házak téglalap alakúak voltak, tűzhely és égetett padló nyomát nem találtuk. A tetőszerkezetet tartó oszlopok két esetben a ház megásott gödrén kívül helyezkedtek el. A korszakhoz tartozó gödrök változatos méretűek és formájúak voltak. Megállapítható, hogy az eredetileg agyagbányászásra használt gödröket később a település hulladékával töltötték fel. A lelőhely K-i részén, egy több párhuzamos árokból álló árokrendszert találtunk. A település objektumaiból napvilágra került leletanyag főleg kerámiából áll, néhány látványos, besimított díszű töredék is előkerült. A kerámia alapján a települést a 3–4. században lakták. A szarmata kori településen kívül, magányosan eltemetett egyén mellett mellékleteket nem találtunk, a sír formája, és a jellegzetes dél-északi tájolás a szarmata kori keltezését valószínűsíti.

Az Árpád-kori objektumokat egy viszonylag zárt tömbben, az egykori szarmata kori település területén tártuk fel. A néhány gödör szabályos, kerek alakú volt, ám ezek a lelőhelynek a legalacsonyabban fekvő részén kerültek elő, így azokat a magasan álló talajvíz miatt teljesen feltárni nem tudtuk. Az egyik legérdekesebb régészeti objektum a szinte teljes épségben megmaradt, Árpád-kori külső kemence volt. A földbe